

ЦЕНА:

За Србију на годину	6 динара
на пола године	3 "
За стране земље на годину	9 "

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ

ПРОЈЕКАТ

ЗАКОНА ОПШТИНЕ ГРАДА БЕОГРАДА

(НАСТАВАК)

Чл. 52.

Општинска Управа сазива Скупштину:

1. кад наступи случај тач. 8. члана предидућег;
2. кад то реши Општински Одбор;
3. кад то нареди Министар унутрашњих дела;
4. Кад најмање 50 посланика писмени предлог за то учине Општинским Одбору да се скупштина сазове. У томе предлогу морају се изнети и разлози, који скупштинаре руководе, као и предмет решавања.

Чл. 53.

Скупштина се сазива од стране Општинске Управе обзаноу у Општинским Новинама, са назначењем дневнога реда.

Прва обзнана треба да је штампана најмање за 10 дана пре дана у који ће се скуп држати.

Чл. 54.

Ако се у Скупштини изнесе неки предлог на дневни ред за идући сазив скупштински, Управа ће бити дужна то учинити.

Чл. 55.

Одлуке се доносе простом већином гласова. Ако је подела гласова једнака, онда је предлог о коме је реч одбачен. Но за решавање потребно је да има најмање једна четвртина посланика.

Ако Општинска Управа не сазове Скупштину у року који је Одбор решио, онда ће то учинити сам Одбор, а Скупштини ће председавати најстарији писмени одборник.

Ако Општинска Управа у означеном року не сазове Скупштину кад је Министар унутрашњих дела наредио, онда ће то он сам учинити, и у објави о сазиву именовати председника Скупштине.

Чл. 56.

У општинској Скупштини је гласање јавно. Поред председника и скупштинара имају још право гласа потпредседник и оба члана Управе.

Чл. 57.

Одлуке општинске Скупштине Управа доставља Министру унутрашњих дела, који може и свог комесара у Скупштини имати.

Ако су ове одлуке саобразне законима земаљским, Министар унутрашњих дела као надзорна власт, ако нема жалбе приватних, не може их задржати од извршења, и дужан је своју одлуку од дана пријема па за 15 дана послати Општинској Управи. Ако у означеном року не реши ствар, и Управу не извести, сматра се да је одлука постала извршна.

Општински одбор

Чл. 58.

Дужност је Општинског Одбора да заступа општинске интересе и надгледа радњу Општинске Управе као самосталне власти.

Чл. 59.

Поред председника општине, подпредседника и два члана Управе, Одбор састављају још 40 одборника.

Чл. 60.

Општински одборник може бити сваки грађанин који има право гласања, а поред тога плаћа 30 динара непосредне порезе у општини.

Општински одборници не могу бити чиновници надлештава, која над општином воде непосредни надзор, општински званичници и служитељи под платом, и служитељи других државних надлештава, и сродници до другог степена закључно.

Ако су оваки сродници случајно изабрати, старији по годинама узима се за одборника. Општински одборници не могу бити општински лиферанти, посредници или предузимачи.

Чл. 61.

Одборници немају никакву плату од општине. Но, ако по општинској потреби врше какав посао скопчан са трошковима, Одбор ће им одредити накнаду.

Чл. 62.

Сваки члан општине, који буде изабрат за одборника, дужан је примити се тога избора и одправљати дужност одборничку за време за које је изабран.

Избора се не морају примити:

1. који су навршили 60 година;
2. они који због дуготрајне болести и слабости нису у стању вршити дужност одборничку;
3. они чланови општине, који се по своме редовном занимању већином налазе на страни или на путу;
4. државни чиновници који су у служби, свештеници и учитељи;
5. они, који су били одборници за шест година после тога кад су престали бити одборници.

Одборници, пошто се уведу у дужност, не могу ни на који начин одступити од свога положаја пре него што одслуже прописани рок. Но ако за време трајања њихове службе наступе према коме неспособности предвиђене у члану предидућем, онда таквог разрешава Одбор од његове дужности; или, ако то Одбор пропусти учинити, то врши надзорна власт (Министар унутрашњих дела) својом наредбом, која је одмах извршна.

Чл. 63.

Разлоге оних чланова општине који су помешани у 2 и 3 тач. члана предидућег, оцењује

и уважава Општинска Управа, и, кад те разлоге уважи, онда се, по наредби Одбора, бирају нови одборници на њихова места.

Чл. 64.

Кад које лице, осим оних у чл. 62 именованих, не би хтело примити се дужности одборника, дужно је тога ради најдаље за 8 дана, после саопштеог му избора, поднети молбу Општинској Управи с назначењем узрока, због којих не може да се прими избора. Према важности разлога, Општински ће Одбор или молбу уважити или ће молителја решењем одбити.

Чл. 65.

Одборници бирају се на три године, и полагају заклетву по овом закону. Док ову заклетву не положи, не могу учествовати у седницама Одбора, и решења, која би у таквим седницама била донета, не вреде.

По док се не избере нов Одбор, стари ће вршити ту дужност до новог избора, који се мора обавити најдаље за 15 дана од дана кад старом Одбору истекне рок служења.

Ако се за време трајања дужности одборника неко место упразни, и нов избор на место упражњено изврши, онда овим новим одборницима дужност траје до онога рока, докле би трајала оних, на чија су места изабрани.

Чл. 66.

Председник општине београдске уједно је и председник Општинског Одбора; и, кад је он спречен или га нема, онда ту дужност врши подпредседник, а овог замењује најстарији члан Управе по звању; ако ни овога нема, онда најстарији по годинама кмет.

Чл. 67.

Одбор се скупља у седницу на позив председника, или по свом закључку кад има да решава о предметима за које је он сам надлежан.

У позиву за седницу мора бити означен дневни ред.

Чл. 68.

Седнице Одбора су јавне, и дани, кад се држе редовне седнице, имају се напред објавити.

Чл. 69.

У седницу Општинског Одбора дужни су долазити сви одборници. Који не би могао доћи, мора о томе благовремено известити председника. А доцније мора свој изостанак оправдати писменим актом. Управа решава, да ли је изостанак оправдан или не, па према томе га извињава или казну изриче, према правилима прописаним од Одбора а одобреним од стране Министра унутрашњих дела.

Чл. 70.

Да би Одбор могао донети пуноважну одлуку, треба да у седници буду двадесет пет одборника, а узима се да је оно решено на што пристане половина присутних одборника и један

Више. Кад су гласови подједнако подељени, узима се да је Одбор решио оно, на којој је страни председавајући у Одбору. У Одбору се гласа поименце.

У седницама треба и чланови Општинске Управе и потпредседник да учествују редовно, и они тада имају права одборника.

Чл. 71.

Ако је Одбор по други пут због једног истог предмета сазван, ствар решавају они чланови, који тада у седницу дођу, ако је ту бар четвртина одборника.

Чл. 72.

Кад се предмет одборског саветовања тиче приватних интереса кога од одборника, онда тај одборник не може учествовати у саветовању и решавању о том предмету. Ово важи и за председника и остале часнике, кад им Одбор одређује плату, или је иначе интересован у предмету о коме одбор решава.

Чл. 73.

Све одлуке одборске биће одштампане у службеним Општинским Новинама.

Чл. 74.

Општински Одбор врши ове послове :

1. претреса, измењује и утврђује општински буџет;
2. решава о оставкама председника, потпредседника, чланова Управе, кметова и одборника;
3. коначно решава о давању под закуп општинских добара, и решава о употреби и уживању општинске утрине;
4. да општина може купити какво непокретно добро;
5. да се установи неко ново општинско звање, или да се умножи број општинских званичника и служитеља;
6. да се когод овласти да може општину у парницама заступати пред судом;
7. да се предузму ма какве општинске грађевине и предузећа, а ако су та предузећа већа и прелазе суму од 500.000 динара потребно је одобрење Скупштине;
8. да се какав поклон или легат прими и на што да се употреби;
9. решава, да ли да се који прими за члана општине, осим случаја кад ко по самом закону постаје члан;
10. решава, да се могу отуђити општинске покретне ствари у вредности до 100.000 динара, а непокретно имање до 50.000 динара;
11. одређује плату председнику општине, која не може бити ни мања од 9.000 ни већа од 12.000 динара годишње; подпредседнику ни мања од 5.000 а ни већа од 7.000 динара; чла, новима Управе ни мања од 3.500 а ни већа од 5.000 динара; кметовима ни мања од 2.500 а ни већа од 4.000 динара. Остало особље, које Варошки Савет са Управом бира, Управа поставља. Према томе какве је стручне спреме кандидат, Општинска Управа плату одређујеју границама буџета;
12. бира потребан број писмених грађана за гласачки одбор у почетку године, од којих ће коцком за свако изборно место једног изабрати за председника, а двојицу за чланове гласачког одбора и још по 3 заменика;
13. решава о свима предметима које му овај и остали (види порески, поротни, војни) закон стављају у надлежност, а исто тако по свима оним предметима за које по овом или другом закону није надлежна Општинска Управа, или збор, а треба да их уради или реши општина;
14. да на предлог Управе Општинске доноси уредбе, којима се регулишу односи појединих одељења наспрам Општинске Управе, наредбе, одлуке и тарифе за наплату таксе по разним гра-

нама Општинске Управе, а које нису регулисане нарочитим законом;

15. надзирава непрекидно на рад Општинске Управе, захтева и прегледа сва дотична акта, документа, рачуне и т. д.;

16. расходује ненаплаћена потраживања општинска, пошто добије уверење да је исто немогуће наплатити;

17. одликује избором почасног грађанина;

18. решава о предметима које му упути државна власт, ако Општинска Управа није овлашћена овим или другим законом сама ствар да реши;

19. овлашћује Општинску Управу у ванредним приликама, да може у име општине и без одобрења Одбора Општинског ствари решавати;

20. решава да се може из општинских прихода или из општинске касе учинити какав издатак који није стављен у предрачун расхода, а потреба је била недољива;

21. решава о свима предметима, који се имају Скупштини поднети;

22. решава о сазиву Скупштине;

23. решава о хонорару члановима Варошког Савета;

Варошки Савет општ. београдске.

Чл. 75.

Разна удружења и еснафи предлажу Општинској Управи по два кандидата за избор чланова Варошког Савета.

Општинска Управа пошто узме изјаве од предложених лица да ће општинске послове отправљати свагда савесно, и са доста времена и воље, предлаже Скупштини листу кандидата, ради избора десеторице.

Чл. 76.

Ових 10 чланова Варошког Савета бирају се на 5 година.

Чл. 77.

Општинска Управа има право и дужност поједине чланове Варошког Савета да одређује било за референте, било за чланове комисије, било за отправљање ма какве јавне дужности, која члану Савета доликује, или има подобности за то : као н. пр. старатељ сиротиње, настојник паркова, пијаца, општинских имања и установа, као што су: трошарина, водовод, лекарско и грађевинско одељење, надзор над зидањем грађевина, прављења калдрме и т. д.

Чл. 78.

Чланови Варошког Савета који воде бригу о појединим општинским установама, имаће дужност, да у књигу, за то спремљену, бележе све нађене неправилности као и реформе које би требало предузети.

Општинска Управа у нарочитој седници претреса оваква питања, и чини по могућству даље шта треба по закону.

Општинска ће Управа у почетку сваке године коцком одредити три члана Варошког Савета, са толико заменика који ће бити стална комисија за пријем свега материјала који поједина одељења Општинске Управе требају.

Никакав се рачун не може исплатити ако вредност прелази 100 дин. и ако га ова комисија не овери као исправног.

Чл. 79.

Шефови одељења не стоје ни у каквом зависном положају наспрам овако одређеног члана Варошког Савета, али су дужни давати му свако обавештење и примати к знању све опомене ради доставе Општинској Управи.

Чл. 80.

Варошки је Савет, под управом и одговорношћу председника, административна и извршна власт само за оне послове општине београдске

који прелазе круг Општинске Управе, а не спадају у надлежност Општинског Одбора или Скупштине.

Пословником ће се тачније одредити послови које Варошки Савет има колегијално да решава, у колико то није овим законом уређено; у свима другим случајевима само је саветујући орган Општинске Управе.

Чл. 81.

У седницама Варошког Савета председава председник. У тим седницама решава се већином гласова. Кад су гласови подједнако подељени, решава глас председников. За решавање потребно је најмање шест чланова Варошког Савета, сем чланова Управе.

Варошки Савет не може донети никакву одлуку без председника, односно без оног, кога он, кад је спречен одреди за свог заступника.

Чл. 82.

Варошки Савет са Управом бира општинског лекара, инжењера, марвеног лекара, бабицу, шефове свију одељења, деловођу одбора, и све оне службенике чија плата износи преко 3.000 динара годишње буџетом предвиђена.

Чл. 83.

У седницама Варошког Савета претресају се важнија питања која морају бити и одбору поднета.

Поред тога врши и следеће послове :

1. издаје уверења све врсте;
2. решава о утрошењу оних сума које су буџетом предвиђене;
3. бивају чланови разних комисија и извиђаја.

Но Општинска Управа може да Одбору износи на решење и предмете за које је надлежан Одбор без да је Варошки Савет о томе решавао.

Чл. 84.

Све одлуке Варошког Савета заводе се у књигу записника и све што буде за јавност штампане се у Општинским Новинама.

Одборници општински ће моћи присуствовати овим седницама без нарочитог позива.

Чл. 85.

Болесне кметове, или кад даду оставку, или кад умру, до дана избора другог, заступаће онај члан Варошког Савета кога председник општине одреди.

Чл. 86.

Седнице Варошког Савета морају се држати два пут недељно, а по потреби и више.

(Наставиће се)

ОПШТИНСКО УРЕЂЕЊЕ И АДМИНИСТРАЦИЈА ГРАДА ГЛАЗГОА

(По Сер Џемсу Белу председнику општине Глазговске и г. Џемсу Патону председнику Уједињених Музејских Удружења Уједињене Краљевине — Велике Британије и Ирске)

Година 1896

(11)

VII КАНАЛИЗАЦИЈА

През канали Глазгоа. — Сви не одговарају циљу. — Угодност и дужност канализације. — Рад око ње у осамнајестом веку. — Закон од 1800 год. — Закон од 1807 и народни кулук. — Прописна класификација канала. — Везе кућних са општинским каналима, и контрола санитета над свима. — Полицијска власт над фабричким ђубретом. — Првобитно стање измета. — Проређивање истог гравитацијом снагом воде. — Опште усвајање water closet система. — Непогодно окужење речне воде. — Први покушаји са прерадом варошког измета. — Парламентарно одобрење Далмарнокове фабрике за прераду измета. — Фабрика и њени размери. — Начин прераде. — Технички успеси фабрике. — Количина прерађеног измета. — Коштање. — Трошак фабрички. — Сума годишњих издатака. — Далмјуров план и пространи размери истог. — Задатак будућности. — Потпуно очишћење Клајда.

У Глазгоу није било општинских канала до 1790 године. Сретна стара времена!

И да мало ли су знали наши претци, шта раде, и какве муке спремише и себи и нама, кад оно прегоше да створе од старе им вароши овај нови, овај модерни Глазго! Јер, кад су они сипали у бистри *Малендинар* оно мало своје кућевне и уличне нечистоће, они тада ни сањали нису, шта ће с *временом* бити од тог романтичног потока, у какву ли ће се и кужну и одвратну реку он претворити, а нашим очима и свакодневно и гнусно показивати. Нити су они предвиђали, да ће све уточице *Клајда* претворити и сам широки *Клајд* у један циновски канал варошке нечистоће, а сталан извор и кужна задаха, и несносна смрада, као год и *заразних* болести. Сем тога, они нису знали, да ће они и *онаки* канали њихови бити само одводници најскупљег зноја и гноја њихових рођених *нива* и осталих поља — да ће т. ј., бацајући то ђубре тамо где му није место, правити себи троструку штету, а имено и једновремено: и сиромашити земљу која треба да им опет роди, и *травати* реке и речице, које треба да су увек чисте, ако не и бистре, и кужити ваздух којим дишу, и који треба да је увек и свеж и потпуно здрав. Најзад, они нису ни мислили да ће, градећи себи *онаке* канале, правити себи у својој рођеној кући легло најстрашнијих *зараза*, а невидљив извор пустоши и погибије за свакога свог ближњег. Једном речју, они нису знали да је *канализација* у правоме смислу те речи, једна од просвећено себичних, најпречих као и најскупљих тековина људске цивилизације, и да свако модерно друштво, ако хоће да је има, мора и да плати скупу цену („a heavy price“).

Дакле, канализација је данас неопходна потреба — ако хоћете и „*зло*, али *неопходно зло* — сваке модерне вароши. И жива је то згода: бити у стању опростити се свога измета *воденом* снагом, — снагом — која тај измет у једно исто време и раствара и односи. И мало је, доиста, људи који се неће ма којем другом ризику изложити, пре него ли ће себе такве једне удобности лишити. И доиста, *систем*, који обезбеђује упад и уток све течне нечистоће кућевне у *опште* канале, то је систем, без којег ни једна модерна варош не може данас ни да буде. Наш *Глазго*, на пример, тако је велики, па и тако густо насељен, да се, мимо до сада познатог система *истирања*, никакав други систем одвођења кућне нечистоће не да готово ни замислити. Па ипак, она нужничка цев, што кроз земљу у канал иде, јесте у једно и исто време и *најзгоднија* и *најнезгоднија* могућа справа за такав један циљ. Укућанин се, или укућанка, дабогме, врло лако курталисава, на овај садањи начин, све нужничке нечистоће: *вода* појури, и све лепо испере, и ми сви мислимо да је с тим све што треба свршено. Али, на жалост, није тако. У свој тој згоди крије се једна грешка, која нам се неумитно свети, па се крије и једна голема опасност за опште нам здравље, као што се, најзад, упорно крије и један битни, још нерешени, проблем варошког живота. Али, да идемо редом.

Дакле, као што рекосмо, пре сто и неколико година, — у 1790 год. — наш *Глазго* није имао никакву канализацију; па није имао и никакву *воду* „гравитацијону“; него је оно мало-мало свога кућевнога и уличнога ђубрета бацао у олуке и отворене *јарке*, које је киша нарочито, кад на-

дође, односила у правцу околних речица, а кроз њих у реку *Клајд*. „Тек у години 1798“ — вели *Клеланд* у својим „*Аналима Глазгоа*“, — „тек се у тој години почиње нешто радити на *обичним* општинским каналима.“ Али да се ни до конца тога, (осамнајестог) века није много шта урадио у томе правцу, можемо судити по малености сума, које је одбор општински тада одређивао на тако *велике* послове. Нити су се пре године 1807 стекли икакви већи извори општински за грађење општинских канала. Цела је истина, да је *закон* полицијски од године 1800 дао одбору општинском власт, да гради, ако за добро нађе, *обичне* варошке канале, олуке и пропусте; али је у исто време и *условио* да се трошкови и око грађења и око одржавања таквих канала и т. д. па чак и *накнаде за штету*, причињене у таквој прилици приватним сопственицима, „имају подмирити из општих и редовних прихода општинских.“ За тим долази, а то је у години 1807, *закон о кулуку народном*, који обухвата и грађење и одржавање местних канала, олука и т. д. колико год и прављење друмова, мостова и т. д. Према истом, Одбор општински добије и право и дужност, да учини употребу од снаге народне, односно и од *новца*, који на тај рачун у касу општинску уђе. И тада се образује и нарочито „*кулучарско одељење*“, које је имало да брине и о градњи и о одржању општинских канала. Пишући о томе у години 1816, летописац *Клеланд* с поносом помиње факт: „како су тада били у Глазгоу канали, довољно велики да су могли ући одрасли људи да их чисте, а протезали се у дужину од неке четири миље и седам осмина кроз улице варошке“, — које и опширно описује. Најзад, по закону о полицији од 1843, општински *комесари* имају власт да принуде сваког сопственика куће, да направи канал од своје куће, односно нужника, до *општинског* канала; али и то на начин и до тачке, коју они одреде; док је, међу тим, сваки ко би спровео *свој* канал у општински канал без предходнога споразума са полицијском влашћу, био изложен казни од пет фуната стерлинга (125 динара у злату). Исти је закон овластио исте комесаре, да могу на исти поступак нагнати и све оне сопственике, чија имања не улазе у градски круг, али долазе под полицијски надзор градске општине, да саграде и одржавају спроводне им канале на задовољство надлежне власти.

Према полицијском законодавству које је сад у снази, општински се канали деле на три врсте, и то: 1^о) на *јавне* канале, који служе за одвођење уличне нечистоће; 2^о) на *обичне* канале, који служе за спровођење нечистоће из приватних сокака или дворишта у општински канал; и 3^о) на *приватне* канале, који обухватају кућевне нужничке спроводе, или канале са приватних имања, и одводе дотичне нечистоће у општински канал. *Јавне* канале и гради и одржава полицијска власт; али су сопственици добара и имања, на којима се подижу зграде с противне стране каквог пута или сокака, дужни да олакшају полицији трошак око грађења, ако само *пресечна* мера таквога канала не прелази квадратуру од 7 $\frac{1}{2}$ стопа. Разлика трошка на *већем* каналу пада на терет фонду јавнога кулука.

Грађење, одржавање, и чишћење *обичних* канала пада на терет сопственика по приватним улицама и двориштима; и они

су дужни да такве канале и саграде, и измене, и одржавају на задовољство *шефа јавних грађевина*. Али се оним сопственицима, који држе више од половину лица једне приватне улице, па сљедствено представљају и већу половину имовне вредности у таквој улици, са тим сопственицима, може да ступи у погодбу Суд и Одбор општински за грађење и одржавање канала у истој. Најзад, код *приватних* канала, шеф јавних грађевина има права да натера дотичне сопственике кућа и имања, да направе одговарајуће канале и спроводе за своју нечистоћу, па и да их под његовим надзором доведу у везу и са кућним и са крововским олуцима, те како би се, кад киша удари, све то сливало у *обичан* или и у *јаван* канал. *Грађевински* закон од године 1892 даје право полицијским комесарима, да огласе и обичне и приватне канале, који одводе нечистоћу са имања више сопственика, за јавне канале, те да, према томе, пренесу терет одржавања и обнављања њиховог са сопственика на општину. Ну, ова се одредба законска не тиче простих кућних канала, који непосредно утичу у обичан или у јаван канал.

Канали који излазе из ма које куће имају да задовоље и *санитетског инспектора*, колико год шефа грађевина, који (инспектор) има права да тражи, од времена на време, да се исти канали, као и њихове везе, подвргну раније поменутој, *димничкој* проби. Појаве ентеричне грознице, или дифтерије, дају и нарочита повода за оваке санитарске пробе, а велики процент случајева, где се показало да су такви канали били провањени, или непотпуно везани, служи за довољну основу даљој радњи власти. Тако та ствар стоји са простом кућевном канализацијом. Међу тим, у свакој великој *фабричкој* вароши, као што је наша, има огромних количина отичућег измета и ђубрета, као на пример, остатак од разних *хемикалија* по фабрикама *кожа* и *боја*, *дистиљерија*, *шварца* итд. са којим се мора нешто чинити. Дабогме, да је најзгодније сјурити тако прљаве течности у обичне *општинске* канале; али измет многих фабрика, ако би се тако упутио, постао би извор неподносног и гада и смрада. И за то је *закон* дао полицији и нарочиту власт за такве случајеве. Тако, на пример, полицијска власт има право да забрани свакоме, пуштање, посредно или непосредно, у *Клајд*, *Келвин*, или у ма коју притоцицу истих, сваког фабричког ђубрета, које би, по њеном мишљењу, кварило или кужило текуће воде. Даље, ако би иста власт нашла, да је ђубре из ма које радње или фабрике такве природе, да хоће, кад се помеша са обичним изметом, да произведе смрад, или ма какав нездрав и одвратан задах, да онда она (власт) има права да нареди: да се направи *нарочити* општински канал за доношење таквога ђубрета, а сопственике дотичних радња и фабрика опет да принуди да вежу свој особени канал са оним нарочитим општинским каналом, као и да понесу део коштања грађевине и терет *таксе* која на њих падне. Најзад, сви фабриканти, који спроводе своје ђубре у јавне канале, па било то у обичне или у оне нарочите, дужни су да све могуће учине: да спрече свако испаравање нездравих и одвратних гасова из масе фабричка им измета.

(Наставиће се)

АНЕГДОТА

(У МЕСТО ВЕЛИКОГ РАЗГОВОРА)

И у прошлом, 2-гом броју свом, од 13. ов. м. „Технички Гласник“ нашао је за добро, да, у име српских инжењера, подвргне неоснованој критици рад општинске управе у питању варошке нам канализације. Нарочито се орган наших инжењера ту околио на „странце“ и „стране инжењере“, па се из све снаге упео да докаже, управо, недораслост страних инжењера, на спрам српских инжењера, у послу канализације. Камо среће да „Технички Гласник“ има право! Камо среће, велимо, да је српско техничарство и српско инжењерство толико одскочило изнад шибје технике и страног инжењерства, да би се Србима и само српским синовима могла поверити сва предузећа у Србији, и општинска и државна. Нико се томе не би толико радовао, колико садања управа престонице нам општине. Чак можемо уверити, стручне уреднике „Техничког Гласника“, да, у српско-патриотску јој својству, београдска општинска управа жали: што нису, на пример, берлинску, или и париску, канализацију извели српски инжењери, и српски техничари, него браћа по спреми и јемству некаквих Адамса и некаквих Лонса! Али, у нади, да ће нас „Технички Гласник“, ипак једном хтети разумети, ево ћемо му, у место свакога великога разговора, и неблагодарне полемике, испричати једну истинитишу анегдоту.

Дакле, било је то, ако се не варамо 1884 године, кад је један од страних техничких предузимача Савска нам моста железничка — односно и технички представник велике француске куће и фабрике Фив-Лила — по имену г. Мор — био у аудијенцији код покојног Краља Милана! После извесног и неопходног увода, упитаће Краљ Милан овога странца: „а колико вас — молићу — има инжењера на тој великој грађевини“?

„Инжењера? — Величанство — „има само један! И то сам ја. Има још један, кога бих могао назвати својим помоћником, а кога Срби зову *шалром*. Све остало је и мајстор и радник, које на овој *вашој* пијаци налазимо и погађамо, и с којима савски мост свршавамо.“

„Али ви имате и неке српске инжењере који вам помажу?“

„Имамо *шројицу*, али нам они не помажу, него само над нашим радом *надзор* и *контролу* воде.“

— „А? *тако!* Дакле *шројица* контролишу двојицу! Али ви радите и *матреху* половину моста, и без сумње имате над собом исту такву контролу.“

„Имамо и *већу!* Мадарских *контролних* инжењера имамо *осам!*“

„Осам? Верујте, хтео сам се љутити кад сам чуо да тројица контролишу двојицу, али сад нећу; јер, *хвала Богу, има и од нас горих!*“

Право да кажемо, ми не знамо да ли „Технички Гласник“ тражи *шројицу*, или *осморицу*, или сву *једанаесторицу* на једнога — **Везена и Сина?**

РАД ОДБОРА ОПШТИНСКОГ

ВАНРЕДНИ САСТАНАК
10. децембра 1901 г.

Председавао председник општине београдске г. Милован Р. Маринковић. Приступовали чланови суда: г.г. Владимир Лацковић и Драгутин Симић. Од одборника били: г.г. Благоје Милошевић, А. Н. Крсмановић, Јанаћ М. Јанковић, Мих. Михаиловић, Н. Спасић, М. Савчић, Љуба Дојчиновић, Бока Тошић, Богоје Јовановић, Дамњан Стојковић, Стојан Пајкић, Милутин Ј. Божић, Васа Николић, Ђ. Митић, Ив. Ивковић, Сп. Илић, Р. Драговић, М. Кљидис, Јован Илчић, С. М. Веселиновић.

Деловођ, Мих. М. Марјановић.

(СВРШЕТАК)

II. Технички одсек:

1. Плате:

27. Управник дипломирани инжењер десет хиљада динара.

VII

Председник чита позицију 28. пројекта расхода буџета трошарине општине града Београда

за 1902 годину која гласи: „шеф инжењерског одсека шест хиљада динара“.

Одборник г. Милош Савчић предлаже да се укине ово звање па да се на место истог стави „старији инжењер шест хиљада динара.“

Члан суда г. Владимир Лацковић предлаже да ово звање остане, и да гласи овако: шеф инжењерског одсека, дипломирани инжењер, шест хиљада динара.

Пошто је председник ставио на решење ову позицију по предлогу комисије и предлоге одборника г. Савчића и члана суда г. Лацковића одбор је, — усвајајући исту позицију по предлогу комисије са додатком члана суда г. Лацковића, а одбацујући предлог одборника г. Савчића, — решио:

Да се у буџет трошарине општине града Београда за 1902 годину стави и следећи расход:

II. Технички одсек:

1. Плате:

28. Шеф инжењерског одсека дипломирани инжењер шест хиљада динара.

VIII

Председник чита позицију 29. пројекта расхода буџета трошарине општине града Београда за 1902 годину која гласи: „два секциона инжењера осам хиљада динара.“

Одборник г. Милош Савчић налази да је неумесно делити посао на секције, јер ако би се то чинило онда би један инжењер имао више, а други мање посла. Сем тога налази да је за инжењерски одсек довољан један инжењер па предлаже да ова позиција гласи: „инжењер четири хиљаде динара.“

Члан суда г. Владимир Лацковић није за предложену измену већ је за то да ова позиција остане по предлогу комисије са додатком „дипломирана.“

Пошто је председник ставио на решење ову позицију како ју је комисија предложила као и предлоге одборника г. Савчића и члана суда г. Лацковића, одбор је, — усвајајући предлог комисије са предложеном допуном члана суда г. Лацковића, а одбацујући предлог одборника г. Савчића, — решио:

Да се у буџет трошарине општине града Београда за 1902 годину стави и следећи расход:

II. Технички одсек:

1. Плате:

29. Два секциона дипломирана инжењера осам хиљада динара.

IX

Продужен је претрес у појединостима пројекта буџета трошарине општине града Београда за 1902 годину и по прочитању сваке тачке посебице, — одбор је решио:

Да се у буџет трошарине општине града Београда за 1902 годину ставе и следећи расходи:

II. Технички одсек:

1. Плате:

30. Два подинжињера четири хиљаде динара;

31. Три цртача по 1440 четири хиљаде три стотине и двадесет динара;

32. Шеф архитектонског одсека дипломирани архитекта пет хиљада динара.

X

Председник чита позицију бр. 33. пројекта расхода буџета трошарине општине града Бео-

града за 1902 годину која гласи: „Један архитекта три хиљаде и пет стотина динара.“

Одборник г. Милушин Божић предлаже да ова позиција гласи: „Један архитекта четири хиљаде динара,“ јер би неправедно било да инжењери имају по 4000 дин. а архитекта 3500 дин. кад су исту школу свршили.

Одборник г. Јован Илчић помаже предлог одборника г. Божића.

Пошто је председник ставио на решење ову позицију по предлогу комисије и предлог одборника г. Божића, одбор је, — усвајајући предлог комисије, а одбацујући предлог одборника г. Божића, — решио:

Да се у буџет трошарине општине града Београда за 1902 годину стави и следећи расход:

II. Технички одсек:

1. Плате:

33. Један дипломирани архитекта три хиљаде и пет стотина динара.

XI

Продужен је претрес у појединостима пројекта буџета трошарине општине града Београда за 1902 годину и по прочитању сваке тачке посебице, — одбор је решио:

Да се у буџет трошарине општине града Београда за 1902 годину ставе и следећи расходи:

II. Технички одсек:

1. Плате:

34. Један подархитекта две хиљаде динара;

35. Три цртача по 1440 четири хиљаде три стотине и двадесет динара;

36. Шеф одсека канализације, кеја и антрпота, дипломирани, пет хиљада дин.;

37. Три дипломирана инжењера два наест хиљада динара;

38. Три цртача по 1440 четири хиљаде три стотине и двадесет динара;

39. Шеф катастарског и регулационог одсека, дипломирани, пет хиљада дин.;

40. На геометре пет хиљада и четири стотине динара;

41. Три цртача по 1440 четири хиљаде три стотине и двадесет динара.

XII

Председник чита позицију бр. 42. расхода пројекта буџета трошарине општине града Београда за 1902 годину која гласи: „Писар архивар две хиљаде и пет стотина динара.“

Одборник г. Милушин Божић предлаже да ова позиција гласи: „Писар архивар две хиљаде динара,“ јер не налази да геометар као стручно лице има мању плату од овога лица. Овај свој предлог правда и тиме, што ни судски архивар који има огроман посао нема већу плату од 2000 динара.

Председник објашњава важност овога места. Наводи, да архива грађевинског одељења због недовољних локала и због тога што њоме није руковало стално једно лице са довољном спремом за архиварски посао, готово и не постоји, те се акта врло тешко изналазе. Да би се то уклонило и ова архива уредила комисија је нашла, да за то место треба узети спремно лице а спремно се мора платити. С тога се носи мишљу да учини предлог, да се за таква места узимају стална лица, која би имала да добијају повишицу плате после извесног броја година. Моли одбор да усвоји ову позицију по предлогу комисије.

Одборник г. Раџенко Драговић правда предлог комисије и тиме, што се је дешавало не-стајање акта, с тога, што иста нису чувана како треба.

Члан суда г. Владимир Лацковић је за предлог комисије, јер ово лице не само што има да чува акта и документа већ и планове, књиге и инструменте. Сва ова акта и документа од велике су вредности а инструменти и књиге су такође од велике вредности.

Ту има одговорности и за исту се мора платити.

Одборник г. Милушин Божић и ако ту има одговорности ипак налази да се за плату од 2000 дин. може наћи способно лице за то место.

Председник општине наводи да су све ствари, које се поверавају томе лицу скупочене и да их треба чувати. У архиви грађевинског одељења било је драгоцених акта и докумената која би општину сада од многе незгоде сачувала.

Одборник г. Стева Веселиновић чуђи се да се око ове ствари оволика дебата развила, кад је реч о плати 2500 динара једног архивара док су напред одређене онолике грдне плате, о којима би говорио, да је раније дошао, али пошто су исте пре усвојене и сматрају се за решене неће ништа даље говорити о њима. Убеђен је у то, да је писар и архивар душа једне архиве. И кад су они способни сви се послови могу на време извршавати. Брзина послова зависи и од способности ових лица. Ако је архива добро уређена и ако се акта одмах буду здружавала неће се дангубити. Уштедети на њиховој плати и узети лица за то место неспремна било би штетно.

Предлаже да се усвоји предлог комисије.

Пошто је председник ставио на решење ову позицију по предлогу комисије и предлог одборника г. Божића одбор је, — усвојивши предлог комисије, а одбацивши предлог одборника г. Божића, — решио:

Да се у буџет трошарине општине града Београда за 1902 годину стави и следећи расход:

II. Технички одсек:

1. Плате:

42. Писар архивар две хиљаде и пет стотине динара.

XIII

Продужен је претрес у појединостима пројекта буџета трошарине општине града Београда за 1902 годину и по прочитању сваке тачке посебице, — одбор је решио:

Да се у буџет трошарине општине града Београда за 1902 годину ставе и следећи расходи:

II. Технички одсек:

1. Плате:

43. Писар хиљаду и две стотине дин;
44. Практикант седам стотина двадесет динара;

45. Фигуранти, послужитељи и надничари петнаест хиљада динара;

46. Комисија за осветљење и трамвај седам хиљада динара;

47. Два контролора јачине светлости две хиљаде и четири стотине динара.

XIV

Одборник г. Јован Илковић пита председништво шта раде контролори јачине светлости.

Председник је одговорио да они иду ноћу по вароши, бележе све сијалице и лампе које не горе и које не дају прописану светлост.

Дакле контролишу електрично осветљење и свако јутро подносе надзорној комисији за осветљење извешта о томе, на основу којих комисија казни друштво. Може да саопшти одбору да је друштво за осветљење за неуредно осветљење кажњено до сада у овој години са 18000 динара.

Одборник г. Илковић изјављује како ти контролори не врше ту контролу у крају вароши у коме је он, па би желео да се и тамо контролише осветљење.

Председник прима к знању овај захтев одборника г. Илковић с тим, да ће по истом наредити шта је потребно.

По саслушању тога одбор је примо к знању ову изјаву председника општине.

XV

Председник чита позицију бр. 48. пројекта расхода буџета трошарине општине града Београда за 1902 годину, која гласи: „Надзорник и 18 путара четрнаест хиљада сто шесет дин.“

Одборник г. Милушин Божић налази да је за надзор над путарима мало један надзорник.

Предлаже да се уведе још један надзорник путара и да се ова позиција повећа са још 1440 динара. Наводи како ће општински суд добити наређење и од министарства грађевина, да постави још једног надзорника путара.

Пошто је председник ставио на решење ову позицију по предлогу комисије и предлог одборника г. Божића, одбор је, — усвојивши предлог комисије, и одбацивши предлог одборника г. Божића, — решио:

Да се у буџет трошарине општине града Београда за 1902 годину стави и овај расход:

II. Технички одсек:

1. Плате:

48. Надзорник и 18 путара четрнаест хиљада сто шесет динара.

XVI

Продужен је претрес у појединостима пројекта расхода буџета трошарине општине града Београда за 1902 годину и по прочитању сваке тачке посебице, — одбор је решио:

Да се у буџет трошарине општине града Београда за 1902 годину ставе и следећи расходи:

II. Технички одсек:

2. Потребе:

49. Материјал цртаћи, канцеларијски и књиге пет хиљада динара;

50. За инструменте и прибор шест хиљада динара;

51. За намештај три хиљаде динара;

52. За одржање калдрме и друмова сто хиљада динара;

53. Грађење и оправка ћуприја и канала двадесет хиљада динара;

54. Осветљење вароши и Калимегдана седамдесет хиљада динара;

55. За парк на малом Калимегдану петанаест хиљада динара;

56. На ануитет зајма за грађење школских зграда сто педесет хиљада дин;

57. Ограда старог гробља двадесет хиљада динара;

58. Насипање бара педесет хиљада динара;

59. Вишак прихода што преко расхода остаје да се употреби на извршење радова предвиђених чл. 1. закона о варошкој трошарини у Београду, и у колико се

на то не употреби, да се употреби на отплату дуга Народној Банци.

XVII

По прочитању позиције 132. пројекта расхода буџета општине града Београда за 1902 годину, — одбор је решио:

Да се у буџет општине града Београда за 1902 годину стави и следећи расход:

Мухамеданској богомољи две хиљаде и четири стотине динара.

XVIII

Приступљено је претресу у појединостима пројекта прихода буџета општине града Београда за 1902 годину и по прочитању сваке тачке посебице, — одбор је решио:

Да се у буџет општине града Београда за 1902 годину ставе следећи приходи:

Редовни приходи:

1. Од зграда:

1. Дућан код Саборне цркве седам стотина двадесет динара;

2. Дућан у Дубровачкој улици девет стотина дванаест динара;

3. Кућа у Краљице Наталије улици осам стотина динара;

4. Кућа у Таковској улици хиљаду пет стотина и седамдесет и један динар и педесет пара дин.;

5. Дућан у Краља Александра улици I двеста четрдесет и шест динара;

6. Дућан у Краља Александра улици II триста осамдесет и један динар;

7. Дућан у Краља Александра улици III триста осамдесет и шест динара;

8. Дућан у Краља Александра улици IV две стотине осамдесет и један динар;

9. Дућан у Краља Александра улици V четири стотине и један динар;

10. Дућан у Краља Александра улици VI двеста шесет и један динар;

11. Дућан у Краља Александра улици VII триста седамдесет динара;

12. Дућан у Краља Александра улици VIII четири стотине и тридесет динара;

13. Дућан у Краља Александра улици IX четири стотине динара;

14. Дућан у Краља Александра улици X шест стотине осамдесет и два динара;

15. Дућан у Краља Александра улици XI шест стотина четрдесет и осам динара;

16. Дућан у Краља Александра улици XII седам стотина и шездесет и девет динара;

17. Подрум код Текије две стотине динара и десет пара дин.;

18. Кућа на углу Кнегиње Љубице и Југовићеве улице до 1. маја три хиљаде две стотине двадесет и осам динара.

II. Од земљишта:

19. Плац у скадарској улици шездесет динара;

20. Дрвара на Зеленом Венцу сто четрдесет и четири динара;

21. Дрвара у Венецији I и II две хиљаде четири стотина тридесет динара;

22. Дрвара у Венецији III две хиљаде пет стотине динара;

23. Дрвара у Венецији IV и VI хиљаду пет стотина осамдесет и седам дин.;

24. Дрвара у Венецији V осам стотина педесет и један динар;

25. Дрвара у Венецији VII шест стотина седамдесет и шест динара;

26. Дрвара у Венецији VIII, IX, X и XI хиљаду двеста и један динар;
 27. Дрвара у Венецији XII и XIII хиљаду пет стотина и један динар;
 28. Дрвара у Венецији XIV и XV хиљаду шест стотина динара;
 29. Дрвара у Венецији XVIII три стотине динара;
 30. Плац издат Нестору Милосављевићу сто четрдесет и четири динара;
 31. Плац издат Влајку Димитријевићу сто двадесет динара;
 32. Плац издат Монополу дувана хиљаду динара;
 33. Плац издат Фабрици палидрваца хиљаду динара;
 34. Плац издат Еснафу опанчарском три стотине динара;
 35. Плац издат Ђ. Вајферту на уточ. топчид. реке педесет динара;
 36. Плац издат И. Бајлони сто дин.;
 37. Земљиште код Старог сењака двеста шездесет и три динара и шездесет пара дин.;
 38. Земљиште код војног сењака двеста и шест динара;
 39. Земљиште код Ботаничке баште сто педесет и шест динара;
 40. Њива испод кланице издата Јанку Цветковићу девет стотина динара;
 41. Њива до Убанлића винограда осамдесет динара;
 42. Плац у Господар Јевремовој улици шездесет динара;
 43. Њива код кеја дунавског двадесет и четири динара;
 44. Плац у Спасовској улици седамдесет и два динара;
 45. Плац код кафане „Пролећа“ педесет динара;
 46. Плац код мокролуш. потока тридесет динара;
 47. Незаграђени плацеви двеста дин.

III. Леденице:

48. код Славије двадесет динара;
 49. Код Српске Круне дванаест дин.;
 50. Код Македоније дванаест динара;
 51. Код Чачка дванаест динара;
 52. Код Белог Орла дванајест дин.;
 53. Код Видина дванаест динара;
 54. Код Три кључа дванаест динара;
 55. На цариградском друму Бошка Анђелковића дванаест динара;
 56. Код „Руског Цара“ двадесет дин.;
 57. У улици Краља Александра дванаест динара;
 58. Код Коларца дванаест динара.

IV. Продавнице:

59. Краљев трг горња страна I хиљаду сто осамдесет и шест динара и двадесет пара динар.;
 60. Краљев трг горња страна II хиљаду двеста шездесет и један дин. и девет пара дин.;
 61. Краљев трг горња страна III хиљаду шест стотина и педесет динара;
 62. Краљев трг горња страна IV хиљаду четири стотине педесет динара и осамдесет пара дин.;
 63. Краљев трг горња страна V хиљаду триста педесет динара;
 64. Краљев трг горња страна VI хиљаду пет стотина тридесет четири динара и педесет девет пара дин.;
 65. Краљев трг горња страна VII хиљаду двеста шездесет динара;

66. Краљев трг горња страна VIII хиљаду сто осамдесет и девет динара;
 67. Краљев трг горња страна IX хиљаду четири стотине педесет и осам дин.;
 68. Краљев трг горња страна X хиљаду триста тридесет и два динара и десет пара дин.;
 69. Краљев трг горња страна XI хиљаду сто динара;
 70. Краљев трг горња страна XII хиљаду осамдесет и девет динара и десет пара дин.;
 71. Краљев трг доња страна I двеста седамдесет динара;
 72. Краљев трг доња страна II осам стотина шездесет и четири динара;
 73. Краљев трг доња страна III четири стотине осамдесет динара;
 74. Краљев трг доња страна IV триста динара;
 75. Краљев трг доња страна V двеста педесет динара;
 76. Краљев трг доња страна VI триста динара;
 77. Краљев трг доња страна VII хиљаду динара;
 78. На Зеленом Венцу хиљаду пет стотина и осам динара;
 79. Цветни трг I хиљаду и десет дин. и десет пара дин.;
 80. Цветни трг II хиљаду и дванаест динара;
 81. Цветни трг III хиљаду и осам динара;
 82. Цветни трг V и VI осам стотина динара;
 83. Цветни трг VII двеста двадесет динара и педесет пара дин.;
 84. Цветни трг VIII двеста осам динара и педесет пара дин.;
 85. Цветни трг IX двеста деведесет динара;
 86. Цветни трг X двеста педесет дин.;
 87. Цветни трг XI двеста шездесет и четири динара;
 88. Цветни трг XII двеста седамдесет и три динара;
 89. Цветни трг XIII четири стотине петнаест динара и десет пара дин.;
 90. Цветни трг XIV четири стотине динара педесет пара дин.;
 91. Цветни трг XV двеста шездесет динара и двадесет пара дин.;
 92. Цветни трг XVI двеста шездесет динара и двадесет пара дин.;
 93. Цветни трг XVII, XVIII и XIX хиљаду двеста седамдесет и шест динара и педесет пара дин.;
 94. Цветни трг XX триста шездесет динара и педесет и пет пара дин.;
 95. Цветни трг XXI сто осамдесет динара и педесет и пет пара дин.;
 96. Цветни трг XXII двеста седамдесет и пет динара;
 97. Цветни трг тезге у згради две хиљаде осам стотина двадесет динара.

V. Кланица:

98. Од цубока тридесет и пет хиљада динара;
 99. Од војне месарнице десет хиљада динара;
 100. Од говеђе аренде двеста седамдесет и пет хиљада динара;
 101. Од телеђе аренде седамнаест хиљада динара;
 102. Од ситних преживара седамдесет хиљада динара;

103. Од свињске аренде сто двадесет хиљада динара;
 104. Од лекарских прегледа осамнајест хиљада динара;
 105. Од кланичних такса деведесет хиљада динара;
 106. Од превара пет стотина четрдесет динара;
 107. Од прегледа ван кланице по решењу АБр. 331/98 осам хиљада динара.

VI. Мерина и калдрмина:

108. Са царине двадесет хиљада дин.;
 109. Са кантара тридесет и пет хиљада динара;
 110. Калдрмина са царине сто двадесет хиљада динара.

VII. Пијачарина:

111. Краљев трг тридесет хиљада дин.;
 112. Пристаниште три хиљаде и пет стотина динара;
 113. Зелени венац хиљаду четири стотине осамнаест динара;
 114. Марвени трг седам хиљада дин.;
 115. Цветни трг пет хиљада динара;

VIII. Обаларина:

116. Од пристаништа осам хиљада динара;
 117. Од купатила хиљаду динара;
 118. Од леда шест стотина динара.

IX. Разно:

119. Од мајдана сто динара;
 120. Продаја бозе по вароши две хиљаде и двеста динара;
 121. Продаја бозе на кланици осам стотина и девет динара;
 122. Тамис на кафу шездесет хиљада четири стотине и тридесет динара;
 123. Анализе хемијске педесет дин.;
 124. Попапа на утринама хиљаду и пет стотина динара;
 125. Чуварина сена две хиљаде дин.;
 126. Трава са новог сењака педесет динара;
 127. Трава на старом гробљу сто и педесет динара;
 128. Трава код Кршне Ђуприје две стотине динара;
 129. Трава на резервоару сто дин.;
 130. Трава са Калимегдана сто и педесет динара;
 131. Трава са разних општинских плацева триста и педесет динара;
 132. Продаја цвећа две хиљаде и пет стотина динара;
 133. Кирија киоска сто и четрдесет динара;
 134. Седишта у парку седам стотина динара;
 135. Станице фијакерске хиљаду две стотине педесет и пет динара и пет пара динарских;
 136. Дезинфекције пет хиљада дин.;
 137. Псетарина хиљаду динара;
 138. Чишћење улица двадесет хиљада динара.

X. Таксе:

139. Пресуде и решења шест хиљада динара;
 140. 3% парничне осам хиљада дин.;
 141. Забране шест хиљада динара;
 142. Позиви и хартија две хиљаде динара;
 143. Уверења шест хиљада динара;
 144. Дозволе за пасоше хиљаду и пет стотина динара;

145. Дозволе продавачке хиљаду дин.;
 146. Дозволе за продају млека три хиљада динара;
 147. Сточни пасоши пет стотина дин.;
 148. Забаве, концерти, циркуси и т. д. осам хиљада динара;
 149. Добошарина две хиљаде динара;
 150. Регулационе линије пет стотина динара;
 151. Тапије и премери хиљаду дин.;
 152. Копирање акта и цртежа педесет динара;
 153. Општинских новина претплата две хиљаде динара;
 154. Спајање канала хиљаду динара.

XI. Казне:

155. Кријумчарске шест стотина дин.;
 156. Административне педесет дин.;
 157. За неиспуњење уговора сто дин.;
 158. По грађевинском закону пет стотина динара.

Ванредни приходи:

159. Дужници за калдрму десет хиљада динара;
 160. Дужници разни четрдесет хиљада динара;
 161. Камата шест хиљада динара;
 162. Од купона општинских хартија две хиљаде динара;
 163. Непредвиђени пет хиљада дин.

Водовод:

164. Такса за воду сто осамдесет и пет хиљада динара;
 165. За вишу потрошњу тридесет хиљада динара;
 166. Кирија водомера петнаест хиљада динара;
 167. Дуг педесет хиљада динара;
 168. Попаша са белих вода осам стотина и педесет динара;
 169. Попаша код резервоара и извора сто динара;
 170. Ванредни приходи три хиљаде динара.

Основна настава:

171. Од казни ђачких родитеља две стотине динара;
 172. Од приватних испита три стотине динара;
 173. За књиге од имућних ђачких родитеља дванаест хиљада динара.

XIX

Приступљено је претресу у појединостима пројекта прихода буџета регулационог фонда општине града Београда за 1902 годину

По прочитању сваке тачке посебице, — одбор је решио:

Да се у буџет регулационог фонда општине града Београда за 1902 годину ставе ови приходи:

1. Подрум „Пивни извор“ двадесет динара;
2. Плац у Ратарској улици двеста педесет динара;
3. Табак Ибраимов чајир хиљаду деведесет и један динар;
4. Леденица на Дунаву сто двадесет динара;
5. Кућа у Скадарској улици девет стотина осам динара и педесет пара дин.;
6. Кућа у Тројанској улици до 1. маја пет стотина двадесет и осам динара;
7. Разних плацева сто педесет динара;

8. Од продаје плацева двеста деведесет и шест хиљада девет стотина тридесет и два динара и педесет пара дин.

XX

Приступљено је претресу у појединостима пројекта прихода буџета новог гробља општине града Београда за 1902 годину.

По прочитању сваке тачке посебице, — одбор је решио:

Да се у буџет новог гробља општине града Београда за 1902 годину ставе ови приходи:

1. Од зиданих гробница четрдесет хиљада динара;
2. Од гробова великих четири хиљаде динара;
3. Од гробова малих хиљаду и пет стотина динара;
4. Од обнављања — турнус две хиљаде динара;
5. За одржање чистоће девет хиљада динара;
6. За отварање гробница и пренос мртваца пет стотина динара;
7. Од дужника сто педесет динара;
8. Од Јевреја ескенаског обреда пет стотина динара.

XXI

Приступљено је претресу у појединостима пројекта прихода буџета трошарине општине града Београда за 1902 годину.

По прочитању сваке тачке посебице, — одбор је решио:

Да се у буџет трошарине општине града Београда за 1902 годину ставе ови приходи:

I. Баштовански и пољски производи:

1. Воће, вариво, зелен, семење, цвеће, расади сто двадесет хиљада динара;
2. Кромпир, лук, патлиџан двадесет и две хиљаде динара;
3. Диње и лубенице шест хиљада динара;
4. Сено шест хиљада динара;
5. Крис и гершле хиљаду и осам стотина динара;

II. Дрво и израде од дрвета:

6. Дрво за гориво тридесет и осам хиљада динара;
7. Грађа као: даске, летве, планке, шиндре седам хиљада динара;
8. Дрво за даљу прераду у пола прерађено и грађевински материјал израђен пет хиљада динара.

III. Живошине:

9. Свиње дебеле или мршаве преко 15 Кг. пет хиљада динара;
10. Прасад до 15. Кг. дванаест хиљада динара;
11. Овце, овнови, козе, јарад, јагњад, јарци двадесет и пет хиљада динара;
12. Зечеви, јелени, срне, кошуте, дивље свиње осам стотина динара;
13. Живина перната ситна четрдесет и две хиљаде динара;
14. Живина перната крупна дванаест хиљада динара;
15. Риба свежа дванаест хиљада динара;
16. Сардина у бурадима или саламури хиљаду динара;
17. Месо, сланина и сало сирово и усољено дванаест хиљада динара;

18. Месо, сланина осушена непрерађена шест хиљада динара;
19. Млеко и павлака од млека сто двадесет хиљада динара;
20. Јаја десет хиљада динара.

IV. Јестива:

21. Колачи, тарана, макароне, фиде и бисквит три стотине динара;
22. Све израде од шећера и све врсте воћа две хиљаде и две стотине динара;
23. Конзерве од меса, рибе, рака, пуњева две хиљаде и шест стотина динара;
24. Сардине у кутијама хиљаду и двеста динара;
25. Сир стран као: страхино, роксфорд и т. д. хиљаду и четири стотине динара;
26. Скоруп, масло, сем бутера две хиљаде и пет стотина динара;
27. Масло — бутер две хиљаде и двеста динара.

V. Алкохолна пића:

28. Вино обично у бурадима сто хиљада динара;
29. Вино у флашама и кипећа вина шест стотина динара;
30. Ракија до 10 гради сто петнаест хиљада динара;
31. Ракија до 15 гради петнаест хиљада динара;
32. Ракија преко 15 гради двадесет и пет хиљада динара;
33. Ликери као: коњак, рум и т. д. две хиљаде и пет стотина динара;
34. Пиво у бурадима двеста двадесет и пет хиљада динара;
35. Сирће без разлике и есенције две хиљаде динара;
36. Вода минерална пет хиљада динара.

VI. Камен:

37. Камени угаљ без разлике дванаест хиљада динара;
38. Мрамор у пола израђен и мрамор углађен (пол) две хиљаде пет стотина динара.

VII. Гвожђе:

39. Гвоздене греде (трегери) стубови две хиљаде динара.

VIII. Стакло:

40. Стакло за прозоре у таблама две хиљаде динара.

IX. Колонијал и јужно воће:

41. Лимунови, поморанце, нариви, кипре и све остало јужно воће, ананас и т. д. десет хиљада динара;
42. Бадем у кори и без коре, суво грожђе и т. д. хиљаду и пет стотина дин.;
43. Зачинци прости: бибер и т. д. три хиљаде и пет стотина динара;
44. Зачинци бољи: мушкатли, орашчићи и т. д. хиљаду и осам стотина дин.;
45. Зачинци најбољи: ванила, шафран и т. д. триста динара;
46. Кафа без разлике једанаест хиљада динара;
47. Сурогати кафе (цигура) хиљаду и двеста динара;
48. Чоколада и сурогати од чоколаде хиљаду и пет стотина динара;
49. Шећер без разлике двадесет хиљада динара;
50. Пирнач осам хиљада динара.

X. Хемиски производи:

51. Хидраулички креч, гипс и цемент дванаест хиљада динара.

XI. Уље, маст и масни производи:

52. Зејтин за јело без разлике десет хиљада и пет стотина динара;
 53. Маст свињска, гушчија хиљаду и седам стотина динара;
 54. Свеће стеаринске, парафинске и церезинске две хиљаде и пет стотина дин.

XII. Разно:

55. Лимунада, сода дванаест хиљада динара;
 56. Дрвени материјал на колима хиљаду динара;
 57. Празна или товарна кола до 1 тоне и преко тоне шесет и осам хиљада и пет стотина динара;
 58. Од коња товарних три хиљаде и пет стотина динара.

XIII. Трошаринске казне:

59. Од кријумчара и особља трошаринског пет стотина динара;
 60. По уговору за осветљење десет хиљада динара.

XIV. Лежарина:

61. Од трошар. магацина десет хиљада динара.

XXIII

За остале предмете стављене на дневни ред заданашњу седницу и то: молба Пере М. Јанковића, ревизора београдске царинарнице, због награде; молба Драгутина К. Јовановића, пензионера, за накнаду штете: молба Петра Јовановића, деловође грађев. одборз, да се призна за општинског инжињера, предлог председништва по предмету регулисања „Грантовца“, молба Александра Марјановића, бив. општ. питомца, за повраћај издржавања и продужење претреса пројекта уредбе о трошарини града Београда, — одбор је решио; Да се ставе на дневни ред за идућу седницу.

ЛИСТАК

ИЗ ПЕДАГОШКЕ НАУКЕ

НЕШТО О ОБРАЗОВАЊУ ВОЉЕ*)

I

Један од најпотребнијих, најкориснијих, а у исти мах најнесавршенијих послова људских јесте *васпитање*. Значајно је, да је васпитање и један од најстаријих послова људских. Оно је старо управо колико и човечанство, ако не идемо још и даље — па ипак тако мало савршено?! Векови и године пролазили су од како се човек појавио на земљи, и почео свој живот уређивати, а потомство гајити и осигуравати за успешнију и издржљивију борбу са природом и друштвеним утицајима; искуство се скупљало и преносило са генерација на генерације, васпитни се рад посматрао и упражњавао, ценио и критиковао, напредовао и застајао, најзад и читаве науке систематизовале су се и отпочеле примењивати своје резултате на индивидуални и колективни развитак; па ипак у напредовању човечанства, у оном смислу како се са васпитнога гледишта треба да узме, успех је врло релативан.

*) При изради ове расправе служио сам се општом педагогом Др. В. Вакића, основима педагошке од Др. В. Рајна, о мару или интересу од Др. Ст. Окановића и белешкама са предавања његових.

Посмотримо за часак време од како се човек, као културна јединица почео појављивати, па до наших времена; сравнимо у мислима тај дуги и непрегледни ланац индивидуалног и социјалнога кретања и догађаја, пређимо за часак све оне фазе развитка човечанства, у којима се истицала човечанска мисао у борби за еманциповање људскога рада од предрасуда, таме и незнања; прелистајмо дугу историју борбе: личне корисности с партијом, којој је принцип поштовање општих интереса и потчињавање властитих интереса и властите воље друштвеним, па ћемо видети: да је све што је на једној страни за добро и напредак човечанства урађено, на другој страни савршено потрвено.....

Та се борба продужава и данас.....

Прошли век, кога оптимисте називају „златним“ поноси се својим проналасцима на техничким, индустријским, научним, агрикултурним, просветним, уметничким и т. д. пољима људских делања. И право је. Заиста, кад се ма и за часак пренесемо из загушљиве и мрачне тморе свакодневног друштвеног и политичког трвења, па се пренесемо мислима на поље научних проналазака и испитивања, на поље вишег друштвеног живота, морамо са оптимистима узвикнути: XIX век је доиста златни век, то је доба препорођаја људске културе. Науке и уметности гледају с поносом на праг уласка у величанствену палату величине, савршенства и сјаја у овоме веку. Хиљадама хиљада школа постоје у свету. Милијунима ђака школују се. Тушта и тма болница и хуманитарних завода постоје за болесне, изнемогле и напуштене. Друштва за потпомагање бедних и невољних, за грађење добротворних завода и цркава, ничу као печурке. Научне академије, музеји, галерије уметности, позоришта, опере, гимнастичке дворане и т. д. постоје и постају сваким даном, код свију народа и држава. Законодавна тела, званична и приватна удружења, уставни и закони, књижевници и књижевност раде и окрећу точак напретка и цивилизације.

Али преврнимо други лист!

Кад погледамо унутрашњост данашњег друштвеног живота, кад завиримо у све нијансе његовог кретања, кад се задубимо у стварно анализовање друштвеног прогреса видећемо: да поред богатства и знања, код незнатне *мањине*, чам огромна *већина* у ропству економске потиштености, мрака и незнања. Докле се луча просвете, морала, религиозности, пијетета, солидарности и т. д. расипа и пружа из школа, цркава, академија и осталих просветних установа, дотле завист, пакост, себичност, гордост, славољубље, охолост, крађе, отмице, преваре и трошак на рачун ближњег царују и закривају својим густим димом просветне зраке, који оживљају и буде, покрећу и разбистравају, успаваност и зачмалост, слободу и моралност, а штите потиштене. Докле се год проповеда с једне стране право и правда, дотле с друге стране врше се највеће *прошљивости* у томе. Докле се у свима државама подижу школе, настојава да се уведе просвета у све, па и најниже, слојеве; док се проповеда о слободи, праву, поштовању, туђе својине, солидарности, љубави и братству љубави и према непријатељима, дотле се непрестано плаћају прескупим наградама проналасци најсавршенијег система барута, најбољег оружја, најтврђих шанчева и најсемељих торпеда!

Према овоме шаренилу факата, који се као у калејдоскопу непрестано пред нашим очима покрећу, је ли чудо ако се васпитању, коме се

приписује регулисање свих односа у друштвеном животу, и које се сматра као одредница правца човекова кретања, — врло мали или управо незнатан напредак може приписати.

Тешкоће, које се јављају у васпитању, не могу се сравнити ни с једним телом рода људскога. С тога је васпитни посао и ако веома потребан, корисан и стар, ипак тако несавршен. Кад се сетимо само факта, да живот човечји није ништа друго до производ утицаја и узрока који на њ дејствују, и који су тако многоструки и компликовани да се не могу похватати и регулисати, тако како ће само *корисно* моћи послужити при намерном потпомагању индивидуалног развитка, па ће нам бити јасно одкуда је та тежина васпитнога рада.

Ну, с овим не треба тако далеко ићи, да, ако васпитни рад није остварљив баш у свима нијансама свога развоја, да је с тога непотребан и немогућан, као и да му је успех никакав. Овим се хтела указати само околност, за што је усавршавање тако *сиор* посао. Ми ћемо у току ове расправе имати прилике да додирнемо узроке са којих васпитни рад није ни могао напредовати нити показати онога дејства, који је требало, јер се није ни заснивао на оној основици која би одговарала гаранцијама стварног успеха, и природног и друштвеног задатка човековог.

Да се позабавимо најпре са појмом *васпитања*.

Основни је принцип живота: прогрес. Све што је постало развија се и усавршава. Човек као предмет васпитања постао је, развија се, усавршава се. То је закон неминовне природе. Према томе, и у васпитању мора се огледати овај принцип развитка и усавршавања. По *Канту* се баш у васпитавању и крије та велика тајна усавршавања *човечје* природе. „Било би“ — вели *Кант* — „дивно, кад би се само замислило, да би се човечија природа све боље развијала помоћу васпитања, и да би се васпитање могло довести у такав облик који би био подесан за човечанство. То би нам отворило изглед на будући срећнији род људски.“

И заиста још је васпитање једино средство, којим се може доспети до среће у људском друштву — а то је циљ васколиком људском животу.

Кад би се оставило човечанство самоме себи, дакле, кад би се свако потпомагање индивидуалног и социјалног развитка одбацило, оно би се вратило *дивљаштву*. То је лако и најповршнијем мислиоцу појмити. И за то се нико и не заноси тим идејама, да је васпитање непотребно и немогуће.

Много прече је питање данас: какав треба да је *задатак* његов, и којим би се правцем васпитање упутило најбоље па да пружи човечанству оне добити које се очекују од правилног и добро уређеног васпитања. (наставиће се)

О Б Ј А В А

Суд општине београдске на основу решења одбора општинског од 14. децембра 1901 год. АБр. 11262, продаваће путем јавне усмене лицитације **три коња из чистачке колоне.**

Продаја ова извршиће се на дан 22. јануара тек. год. у 9 сати пре подне на марвеном тргу пред кафаном „Мали Балкан.“

Позивају се купци да на ову лицитацију дођу.

Од суда општине београдске, 12. јануара 1902 год. АБр. 11262 — 1901 г. у Београду.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГ СУДА